

Iz Verhniške okolice na sv. Mihela dan. Med Verhniko in Barovnico, kjer je bil nekdanj mogočen samostan, se izteka po mnogih studencih čista voda „Bistra“, po kateri je dobil ime omenjeni samostan z okolico vred. Ozidje samostana in pod goro ob cesti stoječih ponosnih 26 lip opominja še na starodavne čase. Ta samostan, zdaj „Bistriška grajšina“ imenovan, z vsemi poljskimi in gojzdnimi lastninami, med katerimi je posebno gojzd neprecenljive vrednosti, je zdaj lastnina gosp. Antona Galle-ta, kateri s svojim obširnim posestvom v lepem redu vedno napreduje. Blizo gospod Galle-tove grajščine na Bistri je bil Rajnšev mlin; gosp. Galle so kupili tudi ta mlin in po novi znajdbi tako imenovani ameriški mlin napravili, v katerem se vse z mašinami dela; eno samo železno kolo — prav velikano — po vsem mlinu od tal do verha vse tako mično goni, da ni mogoče tako imenitne znajdbe prehvaliti. Pšenica, pred ko se začne mleti, se z mašinami tako očisti, da je ko da bi bila pri zernu zbrana. Melje se suha in je za vsako rabo dobra. Ker je ta mlin blizo barovniškega kolodvora, je mogoče vsakega naročnika hitro postreči. Dobiva se tu petere baže pšenična moka kaj lepa. Le naj pride in poskusi vsak sam! Jože Tomšič, pek na Verhniku.

Iz Podreče v mavški fari pod Kranjem. Fr. K — c. Zlo nevarno je za živino kamenje ali okleške lučati, ker se rado prigodi, da se živina poškoduje. Tako se je 17. dan p. m. nekemu mladenču na Podreči pripetilo, ko je na polji krave pasel. Zagnal je kamen za mlado in dobro rejeno kravo, ki je v bližnje prosó hitela; zadel jo je na zadnjo desno nogo in ji kost zgor kolena popolnoma prebil. Krava se je od velike bolečine hitro dvakrat po treh nogah okoli zasukala, potem pa obstala. Pastir se je zlo prestrašil, pa vendar ni mislil, da je noga proč. Skočil tedaj h kravi, pošlata za nogo, al kako se ustraši, ko vidi, da se noga le samo za kito in kožo derži. Prišli so z vozom po-njo, jo domú peljali, in precej po zdravnika poslali, kateri je nogo lepo skupaj zložil in v dilice povezal. Ali bo pa še kdaj noga cela ali ne, se ne vé; malokdaj se odbita noga živini izceli.

Iz Kamnika. Njih Veličanstvo, casarica Karolina Avgusta, so za zidanje nove lokaljske cerkve na Séliah pri Kamniku 300 fl. dati blagovolili, in iz hvaležnosti za toliko lepi dar je bila na sv. Mihela dan sv. maša s žegnom, pri kateri se je velika množica vernih sošla, da so Boga za najobilniši blagoslov milostljivi darovavki prosili.

Iz Ljubljane. Unidan pohvaljeni „Domači slovenski Koledar“, ki so ga celega spisali častiti gosp. Hicinger, je prišel že na svitlo. Zdaj pa le po-nj! — Ljubljansko cukrarnico bodo začeli posihmal kriti. Dvema ljubljanskema tesarskema mojstroma, ktera sta to delo prevzela, je obljubljeno še poverh 650 fl., če spravita fabriko do konca novembra pod streho. Kaj pa bo potem s fabriko, se ne vé še nič gotovega. — Repatica je bila skozi celi teden tako krasna, da rés že od leta 1811 ni bilo take lepe viditi. — V nedeljo so bili novi ljubljanski proš, prečastiti gospod Anton Kos inštalirani. Njih naslednik v Kranji, prečastiti gosp. Janez Reš, ki so prišli iz Idrije, so nastopili že ta teden kranjsko tehanjijo.

Iz Ljubljane. Vsled naznanjenja visocega c. k. ministertva notranjih oprav bo plačevati prihodnje leto 1859 na Kranjskem od vsacega goldinarja nove veljave cesarskih davkov vsega skup osem in trideset novih kracarjev in tri desetinke ($38\frac{3}{10}$) nadavka.

Novičar iz raznih krajev.

Iz Dunaja. Presvitli cesar so dali s patentom od 29. septembra t. l. novo postavo zastran dopolnovanja armade. Ta postava bo veljala od vseh Svetih tega leta naprej. Iz nje posnamemo kratko to-le: Nova postava dene vse dosedanje postavne zastran te zadeve ob moč. —

Tisti, kateri so bili po dosedanjih postavah oprosteni vojašine, ostanejo tudi po novi postavi oprosteni, ako so se oženili pred dnem razglašenja nove postave in imajo skerbeti za živež žene ali otroka, toda dokazati morajo, da njih prostost ni zoper dosedanje postavne. — Kdor hoče avstrijsk vojak biti, mora biti cesarsk podložnik, najmanj 5 čevljev v prvem in drugem razredu (klasu) starosti, najmenj 5 čevljev in 1 pavec pa v družih razredih velik biti. Mornarji in rokodelci na ladijah (barkah) se bodo jemali brez ožera na velikost v vojaško službo, v katero more sploh slednji stopiti od spolnjenega petnajstega do šest in tridesetega leta starosti. Možem, kateri so že v armadi služili, je dovoljeno, tudi s 40 leti starosti zopet v armado stopiti. — Dolžnost, vojak biti, ima vsak, in ta dolžnost terpi sedem let, namreč od spolnjenega dvajsetega do spolnjenega sedem in dvajsetega leta. Novinci se bodo naberali vsako leto v mescih februarju, marcu in aprilu. — Kolikor ima kak okraj novincev k armadi dati, jih ima popolnoma in po pravilu iz prvega in drugega razreda dati, še le potem, če jih v teh dveh razredih ni dosti, se imajo iz višjih razredov jemati. O navadnem izberanju novincev se ne jemljejo čez peti razred. — Dolžnost, v armadi služiti, terpi osem let od dné, ko je kdo k banderju prisegel; potem je dolžan še odločeni čas v rezervi ostati. — Kdor ni oprosten vojašine po postavi, ali kterege za to postavljena komisija ni za vselej neugodnega spoznala, se ne sme oženiti, če ni drugega razreda (22. leta) starosti spolnil. — Zastran oprostenja od vojašine veli postava: Oprostenje od vojašine dobi edini sin 70 let starega očeta; po smerti obeh staršev edini vnuk 70 let starega deda (starega očeta) ali babe (stare matere) vdove; edini brat bratov in sester, ki so sirote. Toda samo tisti edini sin, vnuk ali brat more oprosten biti, kateri je zakonsk in práv in kateri preživlja svoje starše, prestarše ali brate in sestre, in sicer dokler to dolžnost spolnuje. Za enake kakor za 70 let stare spoznava postava tiste, kateri imajo neozdravljive dušne in telesne bolezni. Enak edinemu sinu, vnuku ali bratu se čisla tisti, kterege edini brat ali drugi bratje služijo v armadi, čeravno samo v rezervi, ali so mlajši kakor petnajst let, ali se pa zavoljo neozdravljivih dušnih ali telesnih bolezin ne morejo preživljati; kateri se je kmali, ko je iz drugega razreda stopil ali pa še pred s privoljenjem politične deželne oblastnije oženil. — Oprosteni so dalje duhovni katoliške cerkve brez razločka obreda, bogoslovci, bratje od cerkve poterjenih redov, duhovni greške nezedinjene cerkve, duhovni in bogoslovci avgsburške in helvetske in unitarske vere; rabini in vsi, kateri namerjajo rabini biti; dalje cesarski uredniki, uredniki javnih zalogov, deželnih namestništev in županijskih uredov, katerim je politična uprava izročena, in so ti uredniki pravo- in državoslovne uke izdelali. Dalje so oprosteni profesori in učitelji javnih ali tacih učiliš, ktere imajo pravico javnosti, tudi učitelji ljudskih šol, katerim dá šolska oblastnija stanovitno službo; na cesarskih vseučiliših graduirani doktorji vseh verst; redni in javni učenci vseučiliš, pravnih akademij, orientalske dunajske akademije, višjih gimnazij in rudnijskih akademij, če se dobro obnašajo in razred izverstnosti, ali ker se tak razred ne daja, razred prednosti imajo; pričevala godnosti čez izdelan gimnazij se čislajo imenovanim razredom enake. Oprosteni so lastniki podedovanih, nerazdeljivih kmetij, če ondi redovno prebivajo, jih sami obdeluje in njih dohodki zadostijo za preživež rodbine s 5 ljudmi; edini vnuk posestnika ali posestnice vdove, če bi moglo posestvo pod zlo iti. — Magistri in patroni ranocelnitstva, diplomirani farmaceuti in zdravniki za živino imajo, če jih vojašina zadene, po mogočnosti samo

zdravniško službo pri armadi opravljati. Kako se dobiva oprostenoje od vojašine po vložanju takse za oprostenoje, odločuje postava od 21. februarja. Ravnanje pri izberanju novincev ni bistveno prenařeno; lozali bodo. Kdor sam sebe pokveči ali poškodeje, da bi vojašini se odtegnil, ima dve leti čez postavljeni čas služiti.

— Národna banka je razposlala 4. t. m. svojim podružnicam v večjih mestih cesarstva novih bankovcev kakor tudi srebernega dnarja nove veljave.

Iz Rusije. „Indep. Belg.“ piše, da bodo Rusi, kakor v Villa-Franki, tudi v Beirutu in Aleksandrii založiša za parobrodništvo napravili.

— Ko je šel princ Napoleon v Varšovo cara Aleksandra pozdraviti, je svet marsikaj ugibal, zakaj da je šel. Med drugimi podtikajo, kakor piše „Čas“, temu obiskanju tudi namen princa Napoleona, da je prišel neko mlado princezno snubit.

Iz Srbije. Skupšina ali narodni zbor se bo 13. oktobra zbrala. Nekteri najnoveji časniki pa pišejo, da je Sultan skupšino prepovedal. Kaj in kako je, se bo kmali zvedlo.

Iz Černe gore. Brati je, da je komisija za uravnavo turško-černogorskih mej svoje dela dokončala in se v prid Černe gore izrekla, ker se na zemljevidu, kterege je izdelala, Grahovo kot k Černi gori spadajoče nahaja. Imenovana komisija je, kakor se bere, tudi pomirjenje med Turki in Černogorci do 31. decembra tega leta napravila. Zavoljo tega prihaja že mnogo turških kupcev in blaga na černogorske terge.

Iz Italije. Iz Rima. Na sv. Mihaela dan je bila v cerkvi sv. Ambroža za nuno oblečena Katarina, knezinja Hohenzollern-Sigmarinška. — Sveti Oče so zaukazali, da naj se začnejo obravnave za stran posvetenja ranjke kraljice napolitanske, sestre pobožne cesarice avstrijske Marije Ane.

— Sv. Oče se veselé, kakor „Kölnner Zeitung“ piše, prav terdnega zdravja, francozki časniki pa pravijo, da je zdravje papeža Pija IX. prav slabo. Dalje je govorica, da imajo sv. Oče namen, v Jeruzalem romati. Turški Sultan je povabil papeža sam prav prijazno, ko je slišal, da ima ta namen.

— Časniki pišejo, da francozkim poveljnikom poslednje homatije med francozkimi in papeževimi vojaki niso bile preveč zoperne, ker so jim dale priložnost, še več Francozov v Rim pripraviti, in brati je res, da jih pride še 5000 v Rim.

Iz Nemškega. Iz Berlina. Vprašanje, ali bo kralj vladarstvo sam prevzel ali bo namestništvo še dalje terpel, je rešeno. Kralj je namreč z razpisom od 7. t. m. izročil vladarstvo za toliko časa, da bo mogel zopet sam dolžnosti svoje kraljevega stanú opravljati, svojemu bratu, dosedanjemu namestniku. Ta ima sedaj kraljevo oblast in poklical je državni zbor, da se 20. oktobra snide. — Pruski kralj Friderik Vilhelm IV. je star 62 let in kraljeval je 18 let.

— V starih listinah so našli razpis virtemberškega vojvoda Eberharda od leta 1665, s katerim je zapovedal ta vojvoda o priložnosti velike repate zvezde, da se ima v vseh cerkvah njegove vojvodine tri nedelje po versti o repaticah pridigovati skladno z besedami sv. evangelija.

— Pred nekimi tedni si je v neki vasi blizo mesta Naumburga nek pek zavoljo tega življenje vzela, ko je prišel domú iz terga, da bi svojo ženo prav hudo razjezil, s katero se je po poti skregal.

— Iz Monakova. Na Bavarskem je bil državni zbor komaj 6 dni zbran, pa je že razpušen. Slišati je, da uzrok tega je to, da je izvolil zbor nekega gospod

dr. Weiss-a za predsednikovega namestnika, kateri je pa ministerstvu nekako nevšečen. V drugo bodo mogli volitve napraviti, težko se je pa nadjati, da bodo volitve ministerstvu ugodne.

— Iz Hamburga 4. oktobra. Žalostna novica je dospela po telegrafu iz Angležkega, da je velika ladija „Austria“, na svoji poti v Ameriko 13. septembra v sredi morja pogorela. Na nji je bilo 430 potnikov in 100 vojakov. Kolikor je dozdej slišati bilo, je utonilo blizo 500 ljudi, ker se je zvedlo, da jih je samo 68 rešenih. Poveljnik sam, kateri je ostal poslednji na ladiji, je skočil v morje in utonil.

Iz Francozkega. Govorica, da bo šel car Aleksander francozkega cesarja o kratkem obiskat, bo menda za letos prazna ostala. Mogoče je pa, da se to prihodnjo spomlad zgodí, kar je nek car Aleksander obljubil.

— Francozka vlada se je s portugalsko razperla zavoljo tega, ker je pred nekimi meseci portugalska ladija francozko ujela, ktera je bila namenjena s sužnimi zamorci v Ameriko. To ladijo terjajo Francozje nazaj, portugalska vlada pa se ne vda v to, ker misli, da ima ona prav. Francozi so poslali dve linijne ladije pred Lizabon, da bodo, če drugače ne opravijo, to mesto kar bombardirali!

Iz Angležkega. V jami blizo Durhama, v kateri premog kopljejo, se je unelo, ko je 81 delavcev v nji bilo. Vse so iz nje spravili, 71 živih, 10 mertvih. 40 ur so bili v jami. 1. t. m. je jama še vedno gorela.

— Brati je, da je začel podmorski telegraf med Evropo in Ameriko sopet govoriti.

Kratkočasnica za poskušnjo s cirilico pisana.

Spisal Matija Majar.

Нѣки пиѣнец се вес омотлъен опотека по улици ии вѣди на унеј страни улице туди нѣкега пиѣнега, ктерега је туди гонѣла пиѣча од ене стани на друго; зачуди се говореч сам себој: Глеј, глеј! онда, сем мѣнил, да само по теј страни улице грем, па ходим туди на уни страни. —

Малоруска пословица прави: Пијани заправља памет — Бог му јо сонет изнова да.

Popravek. V poslednjem listu „Novic“ se je pripetilo, da je v sestavku „Goslar“ na koncu postavljeno bilo troje odstavkov, namreč z začetkom: „Čez nekoliko“, potem „Daj mi dvajsetico“ in potem „Terdi dolžnik.“ Ti odstavki gredo po versti pred odstavek: „Približa se slednji dan poroke“ in sklepni odstavek je „Mertva beseda pravice“.... Vred.

Loterijne srečke:

v Gradcu	{	6. oktobra 1858:	16.	1.	8.	70.	27.
na Dunaji		11.	45.	37.	35.	86.	

Prihodnje srečkanje v Gradcu in na Dunaji bo 16. oktobra 1858.

Stan kursa na Dunaji 9. oktobra 1858.

Obligacije	{	5 %	82 ⁹ / ₁₆ fl.	Esterhaz. srečke po 40 fl.	79 fl.	
deržavnega		4 ¹ / ₂ %	73	Windisgrac. „ „	20 „	26 ³ / ₄ „
dolga	{	4 %	65	Waldstein. „ „	20 „	26 ⁵ / ₈ „
		3 %	50	Keglevičeve „ „	10 „	15 ¹ / ₄ „
		2 ¹ / ₂ %	41 ¹ / ₄	Cesarski cekini	4 fl. 43	
Oblig. 5% od leta 1851		B 91	„	Napoleonodor (20 frankov)	8 fl. —	
Oblig. zemljiš. odkupa 5%		85	„	Suverendor	13 fl. 48	
Zajem od leta 1834 . . .		308	„	Ruski imperial	8 fl. 8	
„ „ 1839 . . .		132 ¹ / ₂	„	Pruski Fridrihsdor . . .	8 fl. 20	
„ z loterijo od leta 1854		109 ¹ / ₂	„	Angležki suverendor . .	10 fl. 2	
„ národni od leta 1854		82 ¹ / ₈	„	Nadavk (agio) srebra:		
				na 100 fl.	1/4 fl.	